

GAMMAHÜDROKSÜBUTÜRAAT URIINIS

Lühend	U-GHB
Mõiste	GHB ehk gammahüdroksübutüraat on lõhnatu, värvitu keemiline aine. GHB leidub füsioloogilisel organismis väikestes kogustes. Endogeenne GHB on inhibitsiooni neurotransmitteri gammaaminobutüürhappe (GABA) metaboliit. GHB on toimeelt kesknärvisüsteemile depressant. Lisaks omab GHB nõrka anaboolset toimet, stimuleerib valkude sünteesi. GHB kasutatakse ebaseaduslikult lõõgastusainena, mille tarvitamisega seostatakse seksuaalse kuritarvitamise juhtumeid. GHB joobe algfaasi tunnused on lõbusus, jutukus, seksuaalse erutuse tõus, eufooria. Hiljem tekivad lihaste lõtvus, kehatemperatuuri alanemine, teadvusekadu. Intoksikatsiooni sümptomid on südame rütmihäired, hüpotensioon, alajahtumine, krambid, hallutsinatsioonid. GHB toime saabub 15–20 minuti pärast ja kestab 3–4 tundi. GHB eliminatsioon uriiniga toimub väga kiiresti. GHB ligikaudne avastamisaeg uriinis on alla 12 tunni pärast tarbimist, väiksemate dooside korral on uriinis avastamise aeg poole lühem. GHB kuulub ainete nimekirja, mille käitlemine Eestis on keelatud. Slängis on kasutusel GHB nimetused: korgijook, geebekas, kilpkonnapiis, kolpatšok, vitamiin G, klubi droog. GHB pikaajaline tarvitamine tekitab psüühilist ja füüsilist sõltuvust.
Näidustused	▪ teadvushäire või psühhooosi diagnostika erakorralisel patsiendil ▪ kahtlus GHB mürgistusele NB! Uuring ei ole ette nähtud sõltuvusaine kuritarvitamise tuvastamiseks!
Proovivõtu vahendid	Uriinipops ühekordseks kasutamiseks
Materjali säilivus ja transport	Uriin: 2–8 °C 2 päeva, –20 °C pikemaajaliselt Uriin tuua laborisse toatemperatuuril
Teostamise aeg ja koht	Õöpäevaringelt, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Analüüsimeetod	GHB seire kiirtest, visuaalne kvalitatiivne uuring GHB läviväärtus 50 mg/L
Referentsvahemikud	Negatiivne
Tõlgendus	Positiivne ▪ GHB sisaldus uriinis ületab analüüsimeetodi läviväärtust, mis viitab GHB tarbimisele Sõltuvusaine kuritarvitamise sedastamiseks on vajalik positiivne uuringu tulemus kinnitada referentsmeetodil (mass-spektromeetria või gaaskromatograafia). Kinnitamine referentsmeetodil teostatakse Kohtuekspertiisi Insituudis. Vajadusest kinnitada positiivne tulemus palume teavitada konsulteerivat laboriarsti igal konkreetsel juhul eraldi Negatiivne ▪ GHB-d ei leidu uriinis ▪ GHB-d on tarbitud, kuid selle kontsentratsioon uriinis jääb alla analüüsimeetodi läviväärtuse ▪ GHB-d on tarbitud, kuid proovimaterjali on lahjendatud või lisatud sellele pleegitavaid või desinfitseerivaid aineid
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66141
Kirjandus	1. GHB kiirtesti kasutusjuhend, D810086; Assure Tech (Hangzhou) 2. Alain G.Verstraete, Detection Times of Drugs Abuse in Blood, Urine and Oral Fluid. The Drug Monit. Volume 26, April 2004. 3. GHB, www.narko.ee; 4. Club Drugs, www.drugabuse.gov
Koostaja	Vaike Viia